

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

Ser. I. De verbis Esaïæ Vidi Dominum sedentem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

In Transitu S. Malachiae Episcopi, Serm. 427

quàm speraveram sermo processit, quòd invitus avellar à patèrni dulcedine nominis & Malachiam filere lingua formidans, finem facere vereatur. Mors animæ, fratres mei, peccatum est, nisi fortè excidit vobis quod in Propheta legistis ^m: *Anima qua peccaverit, ipsa morietur.* Triplex proinde congratulatio est hominis ab omni peccato, & labore, & periculo liberati. Ex hoc siquidem nec peccatum in eo habitare dicitur, nec penitentiae luctus indicitur, nec ab ullo deinceps lapsu ei prædicatur esse cavendum. Posuit Helias pallium, non est, quod timeat: non est, quod tangit nedum teneri ab adultera vereatur. Currum conscendit: non est jam trepidare ne cadat: suaviter scandit, non laborans volatu proprio, sed celeri in vehiculo sedens. Ad hoc nos refrigerium, dilectissimi, tota animi aviditate curramus in odore unguentorum huius beati Patris nostri, qui nostrum hodie torporem in ferventissimum desiderium visus est excitasse. Curramus, inquam, post eum crebrius illi clamantes: Trahe nos post te: & affectu cordis, & profectu conversationis devotas omnipotenti misericordiae gratias referentes, quòd indignis servulis, quibus propria defunt merita, aliena saltem voluit suffragia non deesse.

*m Ezech. 18. 2
Hominis sancti ex hoc seculo liberati triplex congratulatio.*

S E R M O I.

De verbis Esaiæ: *Vidi Dominum sedentem super solium excelsum, & elevatum: & ea qua sub ipso erant replebant templum. Seraphim stabant super illud: sex ala uni, & sex ala alteri. Duabus velabant faciem eius, & duabus velabant pedes eius & duabus volabant.*

Hi sermones hoc loco ponuntur, eo quod Prophetia Esaiæ sub Kalend. Novemb. in officio Eccl. legi incipiat. a Isa. 6. 2

Vidi Dominum sedentem super solium excelsum & elevatum, & plena erat omnis terra maiestate eius ^a. Sublimis quaedam visio Prophetico nobis sermone describitur. *Vidi, inquit, Dominum sedentem.* Magnum spectaculum, fratres, & beati oculi qui viderunt. Quis non toto desiderio concupiscat tantæ maiestatis gloriam contemplari? Hoc quippe Sanctorum omnium unicum semper desiderium fuit. Ipse est enim in quem desiderant Angeli prospicere, quem videre est vita æterna. Sed aliam, fratres, audio Prophetæ eiusdem, & eiusdem Domini longè dissimilem visionem. Siquidem Esaias iste est qui in alio loco sic loquitur ^b: *Vidimus eum, & non erat ei species neque decor, & estimavimus eum tanquam leprosum, &c.* Ubi illud primum considerandum est, quòd communis illa, hæc Prophetica prerogativa propria videatur. Non sine causa sanè ibi, *vidimus*, scriptum est: & hic, *vidi*: nisi ut illam quidem intelligas esse communem, hanc verò excellentiæ singularis. Siquidem absque specie & decore vidit eum & sprevit Herodes: viderunt quoque ipsi Judæi, qui & dinumeraverunt

Visio DEI duplex in maiestate, & humilitate.

b Esai. 53. 2

Sermones S. Bernardi,

H h h

raverunt

raverunt omnia ossa eius. Jam verò super hac visione beata manifestè
d Isai. 26. b Propheta denuncians ait *d*: *Tollatur impius ne videat gloriam Dei.*

Multifariè ergo multilique modis non solum locutus in Prophetis,
 sed & visus est à Prophetis. Agnovit eum David minoratum ab Ange-
 lis *e*, Hieremias etiam vidit eum cum hominibus conversantem *f*, Elai-
 as modo super solum excelsum, modo non solum infrà Angelos, aut in-
 ter homines, sed tanquam leprosum se vidisse testatur ***, id non in carne
 tantum, sed in similitudine carnis peccati. Tu quoque si desideras videre
 sublimem, humilem prius Jesum videre curato. Intuere prius exaltatum
 in deserto serpentem, si videre desideras regem in solio residentem. Ita

*Christus prius
 in humilitate
 videndus, an-
 tequam vi-
 deatur in glo-
 ria.*

*Patientes mo-
 do cum Chri-
 sto tandem re-
 gnabunt cum
 ipso.*

h Luc. 22. c
*Meditatio &
 imitatio Chri-
 sti patientis
 commèdatur.*

i Cant. 2. c

k Efa. 6. a

te humiliet visio, ut illa exaltet humiliatum. Reprimat & sanet ista tu-
 morem tuum, ut illa repleat & satiet desiderium tuum. Exinanitum vi-
 des? non sit ociosa visio, quia exaltatum ociosè videre non poteris. Si-
 milis eris illi, cum videris eum sicuti est *g*, esto & nunc similis ei videns
 eum sicut propter te factus est. Si enim ne in humilitate quidem simili-
 tudinem eius abnuis, certa tibi sublimitatis quoque similitudo debetur.
 Nunquam ille socium tribulationis à communionem gloriæ patietur ar-
 ceri. Denique usque adeo non dedignatur passionis tuæ contortem & in
 regnum mittere secum, ut in cruce confitens Latio eadem die cum eo
 fuerit in paradiso. Hinc est quod ait etiam ad Apostolos: *Vos estis qui per-
 mansistis mecum in tribulationibus meis, & ego dispono vobis regnum* *h*. Quia
 ergo si compatimur, & conregnabimus, sit interim meditatio nostra, Fra-
 tres, Christus, & hic crucifixus. Ipsum ponamus signaculum super cor,
 signaculum super brachium nostrum. Ipsum amplectamur brachiis qui-
 buidam vicariæ dilectionis, ipsum sequamur studio piæ conversationis.
 Hoc enim iter quo ostendatur & nobis ipse, qui est salutare DEI: sanè
 non jam sine specie & decore, sed in claritate tanta, ut maiestas eius re-
 pleat orbem terrarum.

Opportunè siquidem visione prima tanquam hyemali adhuc tem-
 pore non super solum, sed in inferiori atque humiliori habitatione vide-
 tur. Duplicem quippe solet habere magna domus quælibet mansionem,
 æstivam superius, inferius hyemalem. Igitur dum ipsa etiam disci-
 pulorum corda brumali adhuc glacie stringerentur, & Petrus quo-
 que non minus gelido corde quam corpore calefaceret se ad prunas,
 tempus omninò non erat habitandi in solio, vel potius apparen-
 di. At ubi cantabitur canticum novum *i*: *Hyems abiit & recessit,
 flores apparuerunt in terra nostra*: opportunè jam tunc ascendetur in soli-
 um: & habitabit Dominus in excelsis. Puta ergo Isaiam cum hæc loquere-
 tur, illius gloriam temporis oculo prævidisse Prophetico, *Vidi* (inquit *k*)

Dominum

De Verbis Esaiæ Prophetæ, Sermo II. 429

Dominum sedentem super folium excelsum, &c. Sed quid putamus quale est folium istud, fratres? Neque enim Altissimus in manifestis & manufactis inhabitat. Nulla omnino materia corporalis apta tanto folio, tanto habitatori videtur. Vivis est construenda lapidibus fabrica spiritualis, quam vera & æterna vita sua inhabitare dignetur. Quod si minis tanto ædificio sufficit Angelica creatura, prævaricatorum utique minorata præcipitio, suscitetur certe de terra inopem, & folium gloriæ compleat. ¹ Et fortassis propterea ipse qui vidit, non modo excelsum folium, sed & elevatum quoque describit, ut proinde & Angelorum stabilis celsitudo, & hominum misericors elevatio designetur. Quæ sequuntur, diligentiorum & ipsa considerationem desiderare videntur; sufficiat hodie vel cœpisse,

¹ Psal. 112. a

S E R M O II.

De Verbis Esaiæ Prophetæ.

Plena erat (ait contemplator noster de eo quem super folium viderat) ^a maiestate eius omnis terra. Adveniat regnum tuum, ut maiestate tua sicut cœlum repletur, repleatur & terra. Ut quidem enim princeps huius mundi tanto ubique furore debacchatur, nisi quia terra data est in manus impij? Sed & hæc est hora eius, & potestas tenebrarum. Erit certe quando qui in cœlo locum non habuerit, & ab ipsa quoque terræ superficie exturbabitur, miser cavernis utique subterraneis recludendus. Hinc quoque Propheta David sanctorum prosperitate præmissa de maligno & Angelis seu membris eius adiecit & ait ^b: *Non sic impij, non sic, sed tanquam pulvis quem projicit ventus à facie terræ.* Nulla jam nunc tentandi facultas erit, inquietandi nulla libertas, possibilitas nulla nocendi. Replebitur maiestate eius omnis terra, quando jam voluntatis eius transgressio nulla erit. Magis autem quando creatura ipsa liberabitur à servitute corruptionis huius, propter quam ingemiscit & parturit usque adhuc. Erit enim cœlum novum & terra nova: ut quaqua verteris oculos, in ipsa tibi rerum facie divina videatur quodammodo resplendere maiestas.

^a Isai. 6. a

Terra maiestate Domini replenda excludo ab ea Satana.
^b Psal. 1. b

Sed & est tibi altera quædam terra propinquior, & super hanc amplior justiorque sollicitudo. Nemo quippe carnem suam odio habuit ^c. Consolare ergo eam, ut & ipsa requiescat in spe: audiens nimirum quia replebitur maiestate Domini omnis terra. Quomodo enim nunc carnem nostram, dilectissimi, maiestas divina repleat, cum & magnus ille Paulus primitias tantum spiritus habens ingemiscat miserabiliter factis, & dicat ^d: *Scio quia non est in me, hoc est in carne mea, bonum?* Et certe jam non dominabitur peccatum in eius mortali corpore. Nota

^c Ephes. 5. f
Terra corporis nostri replenda quoque maiestate Domini.

^d Rom. 7. d

H h h 2

tamen